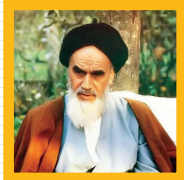

داستان

داستان‌ها

مروری بر یک سده تاریخ ترجمه «بینوایان» در ایران

۲۴

اسلام دینی

ترقی‌خواه است

تکنولوژی و ترقی خواهی از منظر حضرت امام خمینی (ع)

۲۲

شییه‌سازی

عملیات‌های دفاع‌مقدس

گزارشی از ضرورت ساخت و معرفی بازی‌های رایانه‌ای

۲۲

همیشه یک فرهنگ

نمایی از فیلم بدون قرار قبلی / عکس: امید صالحی

بدون قرار قبلی

اختلاف‌نظر سازمان سینمایی با نمایندگان اصناف به خروجی غیر جذاب شورای راهبردی اکران انجامیده است

امیدوار کننده برای اکران ترسیم کند، به چشم نمی‌خورد؛ اتفاقی که بر برخی معتقدند محصول حذف شورای صنفی است.

ترکیب ضعیف اکران در غیبت نمایندگان اصناف

موضوع اختلاف نمایندگان اصناف با سازمان سینمایی مورد اشاره خبرگزاری دولت هم قرار گرفته است. ایرنا در تحلیلی ماجرا را اینگونه روایت کرده‌است: این نکته حائز اهمیت است که رئیس سازمان سینمایی در جلسه انتخاب فیلم برای اکران حضور داشته باشد چرا که تا پیش از این، چنین وظیفه‌ای به دوش شورای صنفی نمایش بوده که حالا با روی کار آمدن شورای راهبردی، این امکان، در اختیار این شورا قرار گرفته است. اما نکته‌ای که در این زمینه مهم است، این است که هنوز اعضای این شورا معرفی نشده‌اند. در ابتدا، از حضور چند سینماگر در این شورا اخباری منتشر شد که بعدها، برخی زمره‌ها، گمانه‌هایی را مبنی بر استعفاي آن اعضا مطرح کرد. با این حال، انتخاب برای اکران ۱۸ خردادماه، می‌توانست یک انتخاب برآمده از یک تیم، متشکل از نمایندگان صنف سینمایی باشد. اکران عید به‌دلیل تقارن با ماه مبارک کرمضان، فروش خاصی نداشت. اکران عیدفطر نیز به دلایلی چون گرمای هوا و آغاز امتحانات دانش آموزان و دانشجویان، چندان با استقبال خاصی مواجه نشد. حالا و اما در آخرین فرصت طلایی ۶ ماهه ابتدای امسال، شورای راهبردی، فیلم‌هایی را برای یک بازه ۱۰ روزه تا آغاز محرم انتخاب کرده‌است که باید منتظر ماند تا میزان استقبال از آنها مشخص شود. ۱۰روز پیش‌رو، یک فرصت طلایی و حتی به‌نوعی، حساس‌تر و بهتر از دوره نوروز و عیدفطر است؛ ۱۰ روزه‌ای که عیادیه‌ی چون غدیر، قربان، میلاد امام‌رضاع) و... را در خود جای داده و خانواده‌ها، آسوده

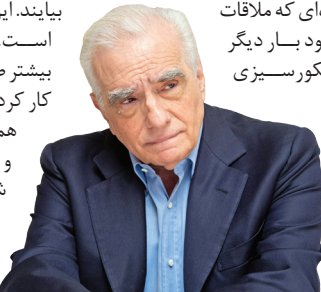
شهاب مهدوی
روزنامه‌نگار

«هناس»، «بدون قرار قبلی»، «والدین امانتی»، «بی صدا حلازون» و «نقره‌داغ» ۵ فیلمی هستند که از فردا روی پرده سینماها خواهند آمد؛ ترکیبی که هر کارشناس اکرانی می‌تواند شکست محتومش را پیش‌بینی کند. از این فیلم‌ها، تقریباً هیچ نمونه‌ای که بتواند مخاطب گسترده بیابد، به چشم نمی‌خورد. طبیعتاً در اینجا بحث درباره کیفیت فیلم‌ها موضوعیت ندادرد و موضوع جذابیت احتمالی برای جذب مخاطب گریزایی این روزهاست. «بدون قرار قبلی» که از فیلم‌های موفق جشنواره فجر بود و منتقدان آن را ملودرامی خوش ساخت نامیدند، احتمالاً جذاب‌ترین گزینه این اکران است. هر چند نباید این نکته را فراموش کنیم که در یکی دو سال اخیر فقط فیلم‌های کم‌دی تا حدودی موفق به کسب پوریا یا پورسرخ ساخته شده‌است؛ فیلمی به تهیه‌کنندگی غلامرضا گمرکی که اگر پوسترش را ببینید، باور نمی‌کنید مربوط به این روزگار باشد. هناس جزو تولیدات استراتژیک سینمای ایران است که معمولاً گیشه هدف اصلی آنها نیست. بی صدا حلازون هم با موضوع مشکلات ناشنویان قاعدتاً نمی‌تواند پیشنهاد جذابی برای گیشه باشد. والدین امانتی هم که نماینده سینمای کودک است و متعلق به ژانری که مدیریت سینما پیش از این اعلام کرده بود قصد حمایت از آن در عرصه اکران را دارد. در این فیلم، هیچ اثری که بتواند چشم‌اندازی

مشکلی که باید حل شود
داستان اختلاف اصناف با سازمان سینمایی به آتشی دامن زده که دودش به چشم سینمای ایران و مخاطبینش خورده‌رفت. اینطور که مهر روایت کرده نمایندگان ۴صنف کارگردانان، تهیه‌کنندگان، پخش‌کنندگان و سینماداران، چندی پیش در اعتراض به برخی پهندهای آیین‌نامه اکران ۱۴۰۱ از ادامه حضور در شورای راهبردی اکران انصراف دادند تا این شورا تنها با حضور نمایندگان دولت جلسات خود را تشکیل دهد. طی هفته‌های اخیر جلسات این شورا در غیاب نمایندگان صنف برگزار شده تا مصوبات آن به‌ویژه در زمینه معرفی فیلم‌های جذاب برای ورود به چرخه اکران، با ایهامات جدی مواجه شود. بنابر تازه‌ترین اخبار رسیده اختلاف‌نظر میان سازمان سینمایی و صنف بر سر افزایش نقش نمایندگان صنف در تصمیم‌گیری برای حوزه اکران و مشخصاً احیای مجدد شورای صنفی نمایش در کنار فعالیتهای نظارتی شورای راهبردی اکران، پخش‌کنندگان و اصلی‌ترین دلیل صنف برای کناره‌گیری از این شورا محسوب می‌شود. در تازه‌ترین تحول کانون کارگردان‌ها مهین اسعدیان را به‌عنوان نماینده خود به شورای راهبردی اکران معرفی کرده است اما ۳صنف دیگر یعنی تهیه‌کنندگان، پخش‌کنندگان و سینماداران، همچنان از موضع خود عقب‌نشینی نکرده و معرفی نماینده خود را منوط به اصلاح آیین‌نامه اکران ۱۴۰۱ می‌دانند. شورای راهبردی اکران طی هفته‌های اخیر جلسات خود را بدون حضور نمایندگان صنف برگزار کرده و سازمان سینمایی هم هنوز موضع رسمی درباره شرایط قانونی مصوبات این شورا در این موقعیت نداشته است. ادامه این وضعیت تصمیم‌گیری در حوزه اکران سینمای ایران را با چالش‌های قانونی جدی مواجه خواهد کرد.

تأسف مارتی برای لیوتا

احساسی فیلم «رفقای خوب» متوجه شد مادرش که مبتلا به سرطان است، در حال مرگ است. اسکور سبیزی اصرار کرد که او صحنه را ترک کند تا با مادرش باشد اما بازیگر نپذیرفت و ادامه داد و فیلمبرداری انجام شد و اشک‌هایی که او در این صحنه می‌ریزد، اشک‌های واقعی لایوتا برای مادرش است. این فیلمساز در ادامه نوشته است: واژه «بی‌باک» اغلب برای بازیگران به‌کار می‌رود و دلیل خویی هم برایش وجود دارد زیرا با بازیگران باید بی‌باک باشند. آنها باید جلو بروند، تلو‌تلو بخورند، شکست بخورند، و حتی با خطر محک به‌نظر رسیدن کنار جوانی و بازیگر سرزنده‌ای که ملاقات کرده بودم متفاوت بود بار دیگر محک می‌زد. اسکور سبیزی همچنین از بی‌باکی لیوتا در زمان فیلمبرداری نوشته و اینکه وی اندکی پیش از شروع فیلمبرداری یکی از سکانس‌های

کرده بودیم.

سینمای جهان
آرش نهاوندی
مترجم

جنگ واقعی با دشمن خیالی

نقد نیویورک‌تایمز از جدیدترین فیلم تام کروز

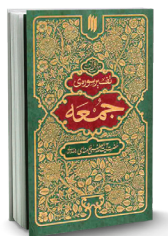

فیلم «تاپ گان ماوریک» جدیدترین فیلم با بازی تام کروز که به‌تازگی در جشنواره کن نیز به نمایش در آمده اخیراً با فروشی بیش از ۵۷٫۲میلیون دلار در گیشه جهانی گام‌هایی محکم در راه پیوستن به باشگاه فیلم‌هایی که یک‌میلیارد یا بیشتر در گیشه فروش کرده‌اند، برداشته است. «تاپ گان ماوریک» که رکوردهای مختلفی را پس از ۲هفته اکران پشت سر گذاشته به پرفروش‌ترین فیلم با بازی تام کروز در آمریکانیز بدل شده است. فیلم «تاپ گان ماوریک» با بازی تام کروز در دومین هفته اکران به فروش بیش از ۸۶میلیون دلاری دست یافت تا با کاهش فروش ۳۲درصدی، کمترین افت فروش تاریخ سینما را به‌خود اختصاص دهد. این در حالی است که فروش افتتاحیه «تاپ گان ماوریک» ۱۰۰ میلیون دلار بود. عملکرد فیلم «تاپ گان ماوریک» در سالیان‌های سینما و استقبال گسترده تماشاگران از این فیلم به کارگردانی جوزف کازینسکی نشان از یک پیروزی بزرگ برای گیشه تابستانی دارد و حاکی از آن است که مردم پس از تحمل ۲سال مصیبت‌بار اپیدمی کرونا و تعطیلی سینماها و کاهش شدید اکران فیلم‌های هالیوودی، اکنون و با فروکش کردن کرونا بیش از پیش نسبت به گذشته از خود به‌بازگشت به سینما اشتیاق نشان می‌دهند.

ای او اسکات، منتقد نیویورک‌تایمز در مقاله‌ای ضمن پرداختن به فیلم «تاپ گان ماوریک» جدیدترین فیلم با بازی تام کروز به کارگردانی جوزف کازینسکی به مقایسه این فیلم با نسخه اولیه فیلم «تاپ گان» که در سال ۱۹۸۶ ساخته شد، پرداخته و در بخش مهمی از مقاله خود به این مسئله اشاره کرده که نخستین فیلم «تاپ گان» بازتابی از وقایع سیاسی زمانه خود بود؛ زمانه‌ای که رونالد ریگان در آمریکا رئیس‌جمهور شده بود و دنیا در حال سپری کردن سال‌های پایانی جنگ سرد بود. در فیلم اول تام کروز در نقش یک خلبان تازه‌کار نیروی هوایی آمریکا ظاهر شده بود و آماده رقابت با خلبانان هم‌عصر خود و شرکت در نبردهای هوایی بود. اما در فیلم «تاپ گان ماوریک» تام کروز که اکنون تجربه دوران جنگ سرد، جنگ بوسنی و جنگ عراق را پشت سر گذاشته به‌عنوان خلبانی کارگشته و قدیمی در مقام مربی خلبانی به پرورش خلبانان جدید نیروی هوایی آمریکا اشتغال دارد. زمانه عوض شده و درحالی که فیلم «تاپ گان» اولیه با پس‌زمینه جنگ ابرقدرت‌ها ساخته شده بود و در آن فیلم دشمن واقعی که همان اتحاد جماهیر شوروی بود به همراه دورنمایی از یک واقعه آخرالزمان آتشی به‌وضوح به تصویر کشیده شده بود، اما در نسخه جدید «تاپ گان ماوریک» نبردهایی به‌ظاهر واقعی با دشمنی خیالی با هویتی نامشخص به تصویر کشیده شده‌است. درواقع مادر در این فیلم با تمامیتی اسرارآمیز روبه‌رو می‌شود و به قابلیت ساخت جنگنده‌های فوق پیشرفته دست یافته و یک کارخانه تسلیحاتی در یک منطقه کوهستانی در مکانی ناشناخته دایر کرده‌است. در این فیلم نامی از رقیب به‌میان نمی‌آید، تنها برای توصیف رقیب بارها از عبارت «دشمن» در فیلم استفاده می‌شود. درواقع سازندگان فیلم «تاپ گان ماوریک» در به تصویر کشیدن «دشمن» در این فیلم به‌نظر بیش از حد محتاط عمل کرده‌اند؛ به‌همین دلیل در زمان بدین «تاپ گان ماوریک» برشن‌های زیادی در ذهن مخاطبان درباره این دشمن فرضی شکل گرفته‌است. دشمن فرضی که در حال مقابله با آن هستیم چه افراد، گروه‌ها یا کشورهایی هستند؟ آیا این دشمن بدین «تاپ گان ماوریک» تلفلیکس یا کووید-۱۹ است؟ اهمیت ندارد. ما هیچ‌گاه در فیلم «تاپ گان ماوریک» به‌چهره خلبانان دشمن در زمان عملیات هوایی نمی‌بینیم. این مسئله این احساس را در ذهن مخاطب تقویت می‌کند که «تاپ گان ماوریک» عاری از مفاهیم ژئوپلیتیک و ارزش‌های کلاسیک فیلم‌هایی است که در آن دفاع هوایی به تصویر کشیده می‌شود. درواقع مشخص نبودن دشمن و ارائه تصویر نامتمام از میدان مبارزه نشان از، از بین رفتن ارزش‌های دفاعی در دوران پوچ‌گرایی‌ای که ما در آن به سر می‌بریم، دارد. این فیلم مانند ساکی است که داستان‌های متفاوتی در آن جای داده شده است. به‌رغم نمایش سکانس‌های احساسی از تضادهای رودررویی‌ها و دشواری‌های فیزیکی که ضربات سختی بر پیکره ماوریک بینوآورد می‌کند و نمایش صحنه‌هایی از زندگی حرفه‌ی، زندگی عاشقانه و شخصی‌اش و احساس وظیفه‌ی قهرمان فیلم برای زنده نگاه داشتن خاطره دوست در گذشته‌اش، در سایر صحنه‌های این فیلم به‌ویژه صحنه‌های نبرد هوایی به طرز تعجب برانگیزی نشانه‌های اندکی از مشارکت نیروهای ضدهوایی و سامانه‌های دفاعی می‌بینیم. خلبانان تازه‌کار این فیلم نیز بازی ضعیف و اجرای تئاتری کودکانه‌ای در مقایسه با بازی‌های ارائه شده در فیلم «تاپ گان»، سارد، فیلمی ساخته که نسخه‌ای ابتدایی و نامایی از فیلم اولیه‌است.

اگرچه در برخی سکانس‌ها به‌نظر می‌رسد کازینسکی قصد دارد صحنه‌های اوج و مفاهیم زیباشناسانه فیلم «تاپ گان» اولیه را تکرار کند، اما به‌نظر تلاش‌های خستگی‌ناپذیر او در این زمینه موفقیت‌آمیز از آب درنیا آمده و او بیش از آنکه بتواند اثری به‌یادماندنی نظیر «تاپ گان»، سارد، فیلمی ساخته که نسخه‌ای ابتدایی و نامایی از فیلم اولیه‌است. اگرچه فیلم «تاپ گان ماوریک» از برخی جهات فیلمی جذاب است، اما در مجموع فیلمی بزرگ و مهم از آب درنیامده است.

رونمایی از کتب تفسیری رهبر معظم انقلاب

مراسم رونمایی از کتب تفسیری رهبر معظم انقلاب (مدظله العالی) توسط دفتر نمایندگی حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مدظله) در مشهد با حضور استاد و مفسر قرآن کریم، حجت‌الاسلام والمسلمین محسن قرائتی، برگزار می‌شود.

به گزارش همشهری، در این مراسم که امروز ۱۸خردادماه از ساعت ۴برگزار می‌شود، از ۴ کتاب تفسیری سوره حمد، بقره، حشر و جمعه رونمایی خواهد شد. این عناوین از مجموعه چندجلدی تفسیر رهبر معظم انقلاب منتشر شده است. ویژگی این تفاسیر، ساده و قابل فهم بودن آن است. جلسات تفسیر سوره حمد در دوران رهبری رهبر معظم انقلاب با حضور دانشجویان از پانزدهم اسفند ۱۳۶۹ هجدهم اردیبهشت ۱۳۷۰در حسینیه امام خمینی (ره) برگزار شد و کتاب «تفسیر سوره حمد» برآیند جلسات مذکور است. کتاب با فصل‌بندی و دسته‌بندی موضوعی، تلاش دارد مطالب را منظم و در چارچوب نظم خاصی ارائه دهد. کتاب «تفسیر سوره جمعه» نیز از دیگر عناوین این مجموعه تفسیری است. این اثر متن ویراسته جلسات تفسیر این سوره است که در دوران مسئولیت ریاست‌جمهوری آیت‌الله العظمی خامنه‌ای در جمع پاسداران و اعضای دفتر ریاست‌جمهوری ۸نوبت از اواخر سال ۱۳۶۱ تا اردیبهشت ۱۳۶۲ صورت گرفته است. همچنین کتاب «تفسیر سوره حشر» نیز متن ویراسته جلسات تفسیر ایشان در دوران مسئولیت ریاست‌جمهوری در جمع پاسداران و اعضای دفتر ریاست‌جمهوری طی ۱۰جلسه ۱۰هجدهم تا بیست و سوم مهرماه ۱۳۶۱است. علاقه‌مندان می‌توانند جهت ثبت‌نام حضوری عدد ۲۵۰جهت دریافت لینک مجازی مراسم عدد ۱۳۷۰را به سامانه ۰۰۴۰۲۰۰۰ارسال کنند.

■ ■ ■

شکایت از شاکي

چندروزی است که در فضای مجازی یک‌بازنگرن مضاعفی تعرض یکی از بازیگران «تاپ گان ماوریک» به شکایت بازنگران مدعیان تعرض‌شده است. به گزارش همشهری، مسعود ستایشی، سخنگوی قوه قضاییه در نشست خبری که داشت، در پاسخ به سوالی درباره آخرین وضعیت موضوع سوءاستفاده جنسی از بازیگران گفت: «این مسائل در فضای مجازی مطرح شده بسیار تلخ و تأسف‌بار است اما متأسفانه وجود دارد و کسانی مطرح می‌کنند که برای زنده نگاه داشتن خاطره دوست در گذشته‌اش، در سایر صحنه‌های این فیلم به‌ویژه صحنه‌های نبرد هوایی به طرز تعجب برانگیزی نشانه‌های اندکی از مشارکت نیروهای ضدهوایی و سامانه‌های دفاعی می‌بینیم. خلبانان تازه‌کار این فیلم نیز بازی ضعیف و اجرای تئاتری کودکانه‌ای در مقایسه با بازی‌های ارائه شده در فیلم «تاپ گان»، سارد، فیلمی ساخته که نسخه‌ای ابتدایی و نامایی از فیلم اولیه‌است.

اگرچه فیلم «تاپ گان ماوریک» از برخی جهات فیلمی جذاب است، اما در مجموع فیلمی بزرگ و مهم از آب درنیامده است.

دیدار در ستاد امر به معروف

حذفیات تعادل مفهومی و ارزشی «دینامیت» را از بین برد

سینما

اوایل این ماه، محمد صالح هاشمی گلیاگانی، رئیس و دبیر ستاد امر به معروف و نهی از منکر کشور در نامه‌ای به معاون حقوق عامه و پیشگیری از جرم داستان کل کشور نسبت به دو فیلم «دینامیت» به کارگردانی سیدمسعود اطیابی و «گشت ارشاد ۳» به کارگردانی سعید سهیلی، اعلام جرم و درخواست جریمه کرد. به گزارش همشهری، در این نامه، او این دو فیلم را متهم کرد که در آنها امر به معروف و نهی از منکر مورد تسمسخر قرار می‌گیرد. روز گذشته سیدمسعود اطیابی، کارگردان فیلم دینامیت، به ستاد امر به معروف و نهی از منکر رفت و جلسه نقد این فیلم با حضور سیدمحمد صالح هاشمی گلیاگانی، رئیس و دبیر ستاد امر به معروف و نهی از منکر، برگزار شد. هاشمی گلیاگانی با تشکر از تقدیرهای مسعود اطیابی و حضور وی در این ستاد گفت: ما از عوامل و تولیدکنندگان فیلم دینامیت شکایتی نداریم چرا که به‌صورت قانونی و با دریافت مجوزهای قانونی اقدام به تولید و اکران این فیلم کرده‌اند. شکایت ما از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

و همه را به ضرورت و نحوه انجام درست آن علاقه‌مند کند.

هنر باید در استخدام ارزش‌ها باشد نه در خدمت ابتذال و باعث تنزل فرهنگ اصیل اسلامی ایرانی مردم ما شود. در موضوعی که بناسط فیلم ساخته شود باید کارگردان و هنرپیشگان در همان موضوع آموزش ببینند تا نتیجه و محصول فیلم منفی نشود. کارگردان فیلم دینامیت نیز در این جلسه گفت: غرض بنده از نمایش رفتارهای غلط شخصیت‌های اصلی فیلم در مقام امر به معروف و نهی از منکر نشان دادن لزوم و ضرورت آموزش برای انجام مطلوب این واجب الهی بود و کار خود را بدون نقص و اشکال نمی‌دانم و قطعاً هر فیلمی ممکن است کنار نقاط قوت و مثبتی، نقاط ضعف و منفی هم داشته باشد که از نظرات شما استقبال می‌کنم و خوشحالم که در جمع شما هستم و اینگونه در یک فضای صمیمانه در مورد فیلم گفت‌وگو می‌کنیم. مسعود اطیابی تأکید کرد: اگر چند سکانس فیلم دینامیت که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دولت قبل، دستور به حذفش داد سانسور نشده بود قطعاً فیلم در نمایش نمونه‌های سیاه، سفید و خاکستری در کنار هم موفق‌تر عمل می‌کرد اما متأسفانه بدون دلیل قانع‌کننده نصیحت‌های مدیر حوزه این دو طلبه در مورد اشتباهات آنها در اجرای امر به معروف و نهی از منکر را حذف کردند و تعادل مفهومی و ارزشی فیلم از بین رفت.

سینما

است که چرا به مسئولیت حاکمیتی خود عمل نمی‌کند و حتی سکانس ارزشی این فیلم را که مرز امر به معروف و نهی از منکر صحیح و غلط را مشخص می‌کرده حذف کرده است و بدون توجه به اشکالات و تأثیرات منفی که برخی سکانس‌های فیلم می‌تواند روی نگرش مخاطب نسبت به این دو واجب الهی بگذارد مجوز تولید و اکران داده است. لذا باید جبران مافات کند و به جای شانه خالی کردن از بار مسئولیت و ترک فعل به رسالت ذاتی نام ارشادی که بر خود گذاشته است عمل کند. وی در ادامه افزود: ما بر شکایتمان از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پافشاری می‌کنیم و حتماً باید این وزارتخانه با تمهید شرایطی برای ساخت فیلم‌هایی فاخر در زمینه امر به معروف و نهی از منکر جبران مافات کند. نقد اصلی ما به فیلم دینامیت این است که چرا در مجموع این فیلم از امران به معروف و ناهیان از منکر، تصویری منفی و بیزارکننده ارائه می‌دهد و جایگاه این اصل مترقی فرهنگ اسلامی را در نگاه مخاطب تنزل می‌دهد، درحالی که فیلم فاخر باید روش صحیح امر به معروف و نهی از منکر را به خوبی ارائه کند